

Rentmeesters aller landen



Column

Sybrand Frietema de Vries

Er is een onzichtbare aanslag gaande op het Friese landschap. Een soort van *land grabbing* op regionale schaal. Deze week stond in het andere 'FD', het *Financieele Dagblad*, dat buitenlandse investeerders een groot deel van de subsidie voor grote zonneparken opsnopen.

Als een van de weidste en dunbevolkste provincies lijkt Fryslân in dergelijke gevallen een zeer interessant zoekgebied. Dat blijkt ook: op dit moment worden op ongekende schaal plannen bij gemeenten en de provincie Fryslân ingediend.

Veel van deze plannen – tot honderd hectare – hebben door hun schaal grootte een duidelijke impact op het landschap. Op een paar bijzondere locaties na, zal de acceptatie door de omgeving niet automatisch gaan. En dan druk ik mij voorzichtig uit. De ervaring van afgelopen jaren leert: er zal onrust zijn,

ergernis over slechte communicatie of zelfs regelrechte boosheid van omwonenden.

De plannen die vandaag op de bureaus liggen, zijn vaak groter dan die waar men gisteren tegen streed.

Het lastige is dat niemand, op een paar ambtenaren Ruimtelijke Ordening na, weet heeft van die plannen. Bedrijven en burgers zijn zich niet bewust of én wat er speelt in de eigen omgeving.

'Het delen van informatie is een sleutelfactor voor het succesvol betrekken van de omgeving en het bouwen aan vertrouwen', schreef toenmalig minister Henk Kamp de Tweede Kamer twee jaar geleden. Hij stelde dat bij grote projecten moet worden gewerkt 'in de geest van de Omgevingswet'. De wet is nog niet klaar maar werpt zijn schaduw vooruit. Het is juist de bedoeling met de omgeving sámen een plan te maken, met de beleids-

doelen voor ogen. En niet met een buidel geld voor ogen.

Waarschijnlijk hebben de buitenlandse projectontwikkelaars deze brief niet gelezen. En anders laten zij zich er weinig aan gelegen liggen. Waarom zouden ze ook? Er is subsidie en er zijn grondbezitters die hun gronden willen verpachten. Het informeren van de omgeving? Laat de overheid dat maar opknappen.

Zolang subsidies voor grote zonneparken zonder acceptatietoets rondgestrooid worden, is de grondeigenaar spil in dit Grote Geldcircus.

Natuurlijk, een agrarische ondernemer die het water nu aan de lippen staat, kan niemand euvel duiden dat hij zwicht voor een goed aanbod voor zijn land. Boeren kunnen zo een graantje meepikken in het feestmaal van de miljarden-subsidies.

Maar voor veel andere grondbezitters zou het algemeen belang, en niet de snelle winst, moeten leiden. Dat overheden land verpachten zodat bedrijven geld kunnen verdie-

De plannen die vandaag op de bureaus liggen zijn vaak groter dan die waar men gisteren tegen streed

gesteld collectief de energievoorziening te organiseren, geeft het geen pas goede gronden voor vijftien tot dertig jaar 'weg' te geven aan – veelal buitenlandse – bedrijven.

Voor mij zou elke organisatie met een publieke of een maatschappelijke taak – ik denk dan zeker ook aan beheerders van kerkelijke grondbezit – zich niet zonder meer met deze *land grab*-praktijken moeten inlaten.

Wij moeten er op kunnen vertrouwen dat instellingen zich als betrokken rentmeesters opstellen. De lokale opgave voor voedsel, natuur en duurzame energie moet worden omarmd en niet worden gefrustreerd in ruil voor wat penningen.

Laat het gebruik van gronden voor de energievoorziening onze gemeenschappen niet splijten maar juist verbinden.

▶ Sybrand Frietema de Vries is deskundige op het gebied van duurzame energie. Hij is verbonden aan de Energiewerkplaats Fryslân

nen met een dikke rijkssubsidie stuit mij tegen de borst. Zolang een gemeente niet zélf de energie voor haar eigen verbruik heeft veiliggesteld en de eigen dorpen en wijken niet éérst in gelegenheid heeft